

DİJİTAL KÜLTÜREL MİRAS AĞI

BİZ KİMİZ?

Dijital Kültürel Miras Ağı; öğrenci, akademisyen ve uzmanlardan oluşan bir topluluk olarak çalışmalarını 2021 yılından itibaren sürdürmektedir.

Amaçlarımız:

- Dijital kültürel mirası geniş bir kitleye tanıtmak, alana ilgi duyanları gelişmelerden haberdar etmek ve bu konuda bilgilendirmek,
- Türkçe içerik üretmek,
- Kültürel miras alanında açık erişim ve verilerin bulunabilir, erişilebilir, birlikte çalışılabilir ve yeniden kullanılabilir olması yönünde farkındalık oluşturmak için çalışmalar yürütmek

NELER YAPIYORUZ?

Wikimedia Topluluğu Kullanıcı Grubu Türkiye, Açık Kültür Ağı ve Creative Commons Türkiye başta olmak üzere çeşitli topluluklar, üniversiteler ve özel sektörden katılımcılarla işbirlikleri gerçekleştirilmektedir.

"Bu broşür Avrupa Birliği Sivil Düşün Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla Dijital Kültürel Miras Ağı'na aittir ve AB'nin görüşlerini yansıtmamaktadır."

PROJELERİMİZ

AB Sivil Düşün desteği ile yürütülen; **Dijital Kültürel Mirası Korumak Mümkün: Birlikte Daha Güçlüyüz!** Projesi ile Ankara, İzmir ve İstanbul'da ilgililerle bir araya gelip bu alana dair Türkiye'de neler yapabileceğimizi değerlendirdik.

Dijital Kültürel Mirası Korumak Mümkün: Birlikte Daha Güçlüyüz [↗](#)

Wikipedia Rapid Fund programı kapsamında desteklenmeye hak kazanan **"Building a Knowledge Repository for Cultural Heritage Post-earthquake Disaster in Southeast Türkiye"** projesinde ise, 6 Şubat 2023 depremlerinden etkilenen 11 ilde bulunan kültür varlıklarına ilişkin bilgileri ve verileri vikipedi, vikiveri ve wikicommons eklemek ve geliştirmek için edit-a-thonlar ve toplantılar düzenleyerek ilgililere ve paydaşlara ulaştık.

Dijital Kültürel Miras Ağı / RF-R-
RF-2308-13594 GLAM Earthquake Disaster
Repository [↗](#)

DİJİTAL KÜLTÜREL MİRAS NEDİR ?

UNESCO 2009 yılında Dijital Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi'ne göre; dijital kültürel miras:

Kültürel, eğitimsel, bilimsel ve idari kaynakların yanı sıra dijital olarak oluşturulan veya mevcut analog kaynaklardan dijital forma dönüştürülen teknik, hukuki, tıbbi ve diğer türdeki bilgileri kapsar. Kaynakların "dijital olarak doğduğu" yerde dijital nesneden başka format bulunmamaktadır. Dijital materyaller arasında metinler, veri tabanları, sabit ve hareketli görüntüler, ses, grafikler, yazılım ve web sayfalarının yanı sıra çok çeşitli ve giderek büyüyen formatlar yer almaktadır. Çoğunlukla geçicidirler ve elde tutulabilmeleri için amaca yönelik üretim, bakım ve yönetim gerektirirler. Bu kaynakların birçoğunun kalıcı değeri ve önemi vardır ve bu nedenle mevcut ve gelecek nesiller için korunması ve muhafaza edilmesi gereken bir miras oluşturmaktadır. Sürekli büyüyen bu miras herhangi bir dilde, dünyanın herhangi bir yerinde ve insan bilgisinin veya ifadesinin herhangi bir alanında var olabilir.

Dijital mirasın korunmasının amacı, onun kamuya açık kalmasını sağlamaktır. Buna göre, dijital miras materyallerine, özellikle de kamuya açık olanlara erişim, makul olmayan kısıtlamalardan arındırılmalıdır. Dünyanın dijital mirası, gelecek nesiller tarafından kaybolma tehlikesiyle karşı

karşıyadır. Katkıda bulunan faktörler arasında, onu hayata geçiren donanım ve yazılımın hızla eskimesi, kaynaklarla ilgili belirsizlikler, bakım ve koruma sorumlulukları, yöntemleri ve destekleyici mevzuatın eksikliği yer alıyor. Geleceğin yapı taşları olan mirasın ekonomik, sosyal, entelektüel ve kültürel potansiyeline yönelik tehdit tam olarak anlaşılammıştır. Dijital mirasın sürekliliği esastır. Dijital kültürel mirası korumak için, dijital bilginin yaratımdan erişime kadar olan yaşam döngüsü boyunca önlemler alınması gerekecektir. Dijital mirasın uzun vadeli korunması, özgün ve istikrarlı dijital nesnelere üretecek güvenilir sistem ve prosedürlerin tasarımıyla başlar.

Kaynak: UNESCO Charter on the Preservation of the Digital Heritage [↗](#)

DİJİTAL KÜLTÜREL MİRASA NASIL ERİŞEBİLİRİZ?

"Açık Erişim" kavramı ilk kez 2002'de, dünyanın önde gelen araştırma enstitüleri, bilim ve araştırma kütüphaneleri ve araştırmacılar tarafından oluşturulan **Budapeşte Açık Erişim Girişimi**'nde: "bilimsel literatürün internet aracılığıyla finansal, yasal ve teknik bariyerler olmaksızın erişilebilir, okunabilir, kaydedilebilir, kopyalanabilir, yazdırılabilir, taranabilir, tam metne bağlantı verilebilir, dinlenebilir, yazılıma

veri olarak aktarılabilir ve her türlü yasal amaç için kullanılabilir olması" olarak tanımlanmıştır.

Kaynak: TÜBİTAK Açık Erişim Politikası [↗](#)

Açık Erişim kavramında da yer alan bulunabilir, erişilebilir, birlikte çalışabilir, yeniden kullanılabilir başlıkları FAIR (Findable, Accesible, Interoperable, Reusable) prensipleri olarak ilke haline getirilmiştir. Bu ilkeler araştırmacılar ve kullanıcılar için dijital nesnelerin oluşturulması, paylaşılması ve yeniden kullanılması için yardımcı olmaktadır.

Kaynak: Veri Yönetimi ve verinin yeniden kullanımı için FAIR Prensipleri Rehberi [↗](#)

Topluluk olarak dijital kültürel miras alanında farkındalık oluşturup alanın uzmanlarını bir araya getirmek ve toplumun ihtiyaç duyduğu erişim hakkı olan verileri açık erişim olarak sunmak istiyoruz.

Topluluğumuza katılıp dijital kültürel mirasın bilgiye erişim yolculuğunda bizlerle birlikte olmak için üye formunu doldurabilirsiniz.

Dijital Kültürel Miras Ağı [↗](#)